

ולכן תקנו את הזמן באחד בסיון.

ג. ובעשרים ותשעה באב.

משום שבן עזאי נסתפק אם ראש השנה למעשר בהמה הוא בא' אלול או בא' תשרי. ולכן אי אפשר לצרף למנין המעשר, בהמות שנולדו קודם א' אלול עם בהמות שנולדו אחר א' אלול, כי שמא אחר א' אלול היא שנת מעשר אחרת, ואין מעשרין מבהמות שנה זו על בהמות שנה זו.

ומשום כן תקנו זמן המעשר בכ"ט אב, שאז כל הבהמות הם מאותה שנת חיוב מעשר.

רבי לעזר ורבי שמעון אומרים: זמני הגורן למעשר בהמה הם:

א. באחד בניסן, כי הם סוברים ששואלים ודורשין בהלכות החג ב' שבתות קודם החג, דהיינו א' בניסן, ובאותו הזמן קבעו את הגורן [והם אינם סבורים שרק חצי מזמן דרישת ההלכות הוא זמן קביעת הגורן].

ב. בא' בסיון. וכתעמו של בן עזאי שנתפרש לעיל.

ג. ובכ"ט באלול. כי הם סוברים שראש השנה למעשר בהמה הוא א' בתשרי, ולכן מעשרים קודם לזמן זה.

ומקשה המשנה: כיון שראש השנה למעשר בהמה הוא בא' בתשרי, אם כן יעשרו בו ביום, ולמה אמרו כי זמן הגורן למעשר הוא בכ"ט באלול, ולא אמרו באחד בתשרי?

ומפרשת המשנה: **מפני שאחד בתשרי הוא יום טוב,** שהרי הוא ראש השנה, ואי אפשר לעשר ביום טוב משום שהיו צובעין את העשירי בשוט אדום, ואסור לצבוע ביום טוב. (45) ולפיכך הקדימוהו וקבעו את זמן המעשר בכ"ט באלול.

ובגמרא בתלמוד בבלי, במסכת בכורות דף מח א, מבואר טעם נוסף למה היו מעשרין בכ"ט באלול, שאם היו מעשרין בא' בתשרי יתכן שהיו מעשרין מבהמות שנולדו בו ביום על בהמות שנולדו קודם לכן, והיו מעשר משנה לחברתה. שהרי רבי לעזר ורבי שמעון סוברים שראש השנה למעשר בהמה הוא א' בתשרי.

והגמרא שם מפרשת שהמשנה כאן נקטה אחד משני הטעמים, ושניהם אמת.

גמרא:

שנינו במשנה: בשלושה פרקים בשנה תורמין את הלשכה. בפרוס הפסח.

אפשר לעשר ביום טוב [והובא גם בפירושו הריב"ן].

והקשו הראשונים, תיפוק ליה לאסור לעשר בהמותיו ביום טוב שהרי המעשר נמצא מקדיש בהמתו העשירית, ואסור להקדיש ביום טוב.

ותירץ הריב"ן שכיון שקבעו חכמים זמנים למעשר בהמה הוו כקרבנות שזמנן קבוע, שמותר להקדיש בזמנם הקבוע, ואפילו הוא

למעשר דרך אנשים הוא להמתין עד זמן זה ולעשר הכל יחד. תוספות בכורות נח ב. והוא דלא כדברי הטורי אבן [ראש השנה ד א] שהוכיח מהגמרא בכורות שאיכא תקנת חכמים שלא לעשר קודם זמנים הללו בשביל עולי רגלים.

45. ובכורות נח א איתא טעם נוסף משום שאי